

хабара». Чиновники, визнані винними в цьому злочині, могли отримати до 7 років позбавлення волі, а також втрачали виборчі права і, звичайно, позбавлялися права обіймати певні посади [1].

Варто додати, що в антикорупційному законі Англії чітко прописано, які подарунки чиновники та службовці можуть отримувати без будь-яких негативних наслідків для себе. Це стосується лише подарунків до Різдва Христового. Допускається вручення записників, кулькових ручок, календарів, при цьому вартість такого презенту повинна бути мінімальна і мати корпоративні знаки компанії, яка вирішила віддячити чиновнику. При цьому від усіх інших презентів службовець зобов'язаний відмовлятися. Причому, якщо презент пропонує співробітник іноземної компанії, перед тим як його прийняти, державний службовець повинен запитати дозволу у свого прямого начальника. В такому випадку робляться винятки, щоб дотриматися певного етикету. Закони, прийняті на початку 20 століття, працювали в країні до 2010 року.

Потрібно зазначити, що новий англійський закон «Про протидію хабарам» називають лаконічним, чітким і найжорсткішим. При цьому законодавці повністю не переробляли антикорупційне законодавство, а до наявних статей, які позитивно зарекомендували себе за більш ніж 100-річну історію існування, додали нові, сучасні.

Література

1. Великобритания: борьба с коррупцией с 13 века (международное обозрение, 05.07.2017). URL: <http://anticorr.media/velikobritaniya-borba-s-korruptiej-s-13-veka/>.

УДК 378.046–021.65:37.018.43.016:616–073.7

СМАРТ-ОСВІТА ЯК КОНЦЕПТ ПЕРСОНІФІКАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ПИТАННЯМ ЕЛЕКТРОКАРДІОГРАФІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ

А.А. Заздравнов

Харківський національний медичний університет, кафедра загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб, 61157, Харків, вул. О. Шнейера, 4, fammed@meta.ua

Розвиток сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) обумовлює незворотність трансформації всіх сфер людського буття, в тому числі й освітньої системи. На зміну аудиторно-лекційному способу подання навчального матеріалу приходять методики смарт-освіти. Серед багатьох визначень даної форми освітнього процесу автору найбільш імпонує наступне. Смарт-освіта – це гнучкий за часом і рівнем, самостійно керований процес отримання нового знання, що підкоряється мотивам і інтересам особистості та реалізується за допомогою широкого спектра технічних засобів [1]. Дана дефініція акцентує увагу на персоніфікації навчального процесу та його автономності. Концепція смарт-освіти передбачає утворення нового освітнього середовища, в основі якого лежать smart-технології (комп'ютерні програми, мобільні додатки тощо) та смарт-пристрої (смарт-дошка, смарт-екран, різного роду смарт-гаджети). В загальному вигляді смарт-технології, смарт-пристрої та ресурси інтернету дозволяють створити інтегроване інтелектуальне середовище навчання з практично безмежними можливостями для його учасників [2].

В освітньому просторі медичного університету смарт-освіта невід'ємним компонентом навчання. Особливого значення вона набуває на післядипломному етапі навчального процесу, а саме при підготовці лікарів-інтернів. Навчання в інтернатурі суттєвим чином відрізняються від підготовки студентів: «студентський» пріоритет накопичення знань змінюється на домінування навичок практичного використання теоретичного добутку лікарем-інтерном. Більше половини навчального часу у лікарів-інтернів займає заочний цикл навчання – робота на клінічних базах, як правило віддалених на десятки та сотні кілометрів від профільних кафедр університету. Зважаючи на те, що професійна компетенція лікаря передбачає вміння використовувати можливості ІКТ в своїй роботі, фрейм смарт-освіти якнайкраще підходить для реалізації цієї мети й на етапі інтернатури. Серед лікарів-інтернів найбільш поширеними ІКТ-гаджетами є смартфони з встановленими додатками-месенджерами IP-телефонії. Їх застосування в освітніх цілях представляється доцільним і необхідним.

Мета дослідження – вивчити можливість використання смартфонів з встановленими додатками для передачі графічного та відео-контенту при підготовці лікарів-інтернів з питань електрокардіографічної (ЕКГ) діагностики.

Матеріали і методи дослідження. У дослідженні взяли участь 23 лікарів-інтерна, які навчалися на заочному циклі інтернатури з загальної практики – сімейної медицини. Всі вони мали смартфони з камерами високої роздільної здатності та комунікаційними програмами-месенджерами. В якості останніх використовувалися безоплатні програми Viber та Skype.

Результати та їх обговорення. ЕКГ-діагностика - метод графічний, який передбачає можливість фотографування, пересилання зображення ЕКГ-кривої і дистанційну її розшифровку. Під час заочного циклу навчання на віддалених клінічних базах лікарів-інтернів часто працювали з ЕКГ, і при складних діагностичних випадках (порушення ритму і провідності, підозра на інфаркт

міокарда) пересилали цифрове зображення ЕКГ на смартфон викладача. Всього було прийнято 64 ЕКГ, що склало в середньому 2,78 ЕКГ на одного інтерна. У всіх випадках розшифровка ЕКГ була проведена впродовж 1 години від моменту отримання зображення, а при підозрі на інфаркт міокарда - впродовж 15 хвилин. За необхідності проводився дистанційний телегляд – клінічний розбір пацієнта (всього 6 випадків). Слід відзначити, що усі надіслані ЕКГ були складними для розшифровки навіть для досвідчених викладачів, внаслідок чого у ряді випадків виникала потреба в проведенні діагностичних «мікроконсиліумів». Подібний стан речей віддзеркалював не лише практичну, але й наукову складову ЕКГ-тренінгу майбутніх сімейних лікарів.

Всі інтерни, які брали участь в дистанційній ЕКГ-діагностиці відзначили довірчий характер даного педагогічного прийому («допомога друга», «особистісна турбота», «емоційна комфортність спілкування») та вказали на підвищення мотивації до більш глибокого опанування методу ЕКГ-діагностики. Більш того, мав місце певний парадокс – дві третини інтернів вказали, що рівень «близькості» контакту інтерн – викладач при дистанційному навчанні ЕКГ-діагностиці на реальних пацієнтах був більшим, ніж при класичному аудиторному занятті з даної тематики.

Таким чином, освітній процес в нашому випадку набував рис персоніфікації, адже він був зорієнтований як на внутрішню активність суб'єкта освіти (лікар-інтерн), так і на його самостійність в діяльності, яка мотивується педагогічною технологією смарт-освіти. З одного боку, освітній контент був адаптованим до кожного суб'єкта навчання з урахуванням його можливостей, зацікавленостей та умов комунікації; з іншого – освітнє середовище було наповнене комунікативними смарт-пристроями, що підтримували інтерактивні технології навчання. Довірчий характер особистісно-орієнтованого навчального процесу, можливість вибору індивідуального темпу навчання, припустимість «приватного» співставлення власних результатів розшифровки ЕКГ та результату, отриманого від викладача, сприяло формуванню персоніфікованого освітнього вектору з акцентом на власні особистісні якості.

Висновки. Смарт-освіта є обов'язковим та ефективним компонентом навчального процесу в медичному університеті, особливо на етапі післядипломної підготовки лікарів-інтернів. Використання смартфонів в якості інструменту дистанційного навчання сімейних лікарів-інтернів питанням ЕКГ-діагностики персоніфікує навчальний процес, насичує його дослідницьким змістом, формує компетентного фахівця, мотивованого до безперервної освіти.

Література

1. Райхлина А.В. Развитие смарт-образования как элемента построения экономики знаний в регионе/ А.В. Райхлина // Экономика и управление: проблемы, решения. – 2017. – Т. 1, № 5. – С. 199 – 204.

2. Глухов, В.В. Смарт-образование как инструмент повышения качества профессиональной подготовки / В.В. Глухов, Н.О. Васецкая // Вопросы методики преподавания в вузе. – 2017. – Т.6., № 21. – С. 8 – 17.

УДК УДК 004.9

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

¹Efremova N., ²Чеховський С.А., ²Піндус Н.М., ²Клочко Н.Б.

¹lead engineer, Belarusian State Institute of Metrology (BelGIM), Minsk, Republic of Belarus

²Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, 76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15, natalyapindus@gmail.com

Сьогодення, на думку більшості вчених – освітян світу, ознаменувалось переходом в освіті до використання, застосування та освоєння в глобальному розумінні інформаційних систем, а оскільки саме в інформаційному суспільстві інтелектуальні процеси стають масовими, більшість зайнятих безпосередньо у виробництві в розвинутих країнах складають працівники інтелектуальної діяльності.

До випускників технічних вищих навчальних закладів висуваються додаткові освітні та практичні вимоги, які можна отримати скориставшись широким полем можливостей власне дистанційної форми освіти. Потреба сучасного суспільства у спеціалістах зумовлює необхідність пошуку нових конструктивних ідей для вирішення проблеми оптимізації та інтенсифікації навчання, здобування нових знань та удосконалення рівня теоретичної та практичної підготовки. Об'єктивною тенденцією у вищих закладах освіти є скорочення кількості аудиторних годин та